

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης : 17/2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

(Τμήμα Γ')

Συνεδρίαση της 28^{ης} Φεβρουαρίου 2022

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Δήμητρα Κεφάλαια, Αθηνά Αλεφάντη, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Παναγιώτα - Ελευθερία Δασκαλέα - Ασημακοπούλου, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου, Νικόλαος Πατηνιώτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αθανασία Μήτρου - Κρυστάλλη, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπογραφόμενο από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας έγγραφο, με αριθμό πρωτοκόλλου 2210/18.01.2022, του Πρυτανείας του Πανεπιστημίου.

Περίληψη Ερωτήματος:

Ερωτάται : Εάν η άδεια εννέα (9) μηνών με αποδοχές για ανατροφή τέκνου, που χορηγήθηκε στον Θ.Π., Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, συνυπολογίζεται στην τριετή προϋπηρεσία που απαιτείται για την εξέλιξή του στην επόμενη βαθμίδα, δεδομένου ότι η τριετία υπολογίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της πράξης του Πρύτανη για διορισμό του στην βαθμίδα που υπηρετεί μέχρι την ημερομηνία της αίτησής του για εξέλιξη σε ανώτερη βαθμίδα.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε ως εξής :

I. Ιστορικό

1. Δυνάμει της αριθμ. 2581/01.02.2016 πράξης (Γ' 182/02.03.2016) του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ο Θ.Π. διορίστηκε από εξέλιξη στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών με γνωστικό αντικείμενο «Οικονομική Ανάλυση και Ποσοτικές Μέθοδοι». Ακολούθως, δυνάμει της αριθμ. 5572/26.06.2019 πράξης του Πρύτανη του ως άνω Πανεπιστημιακού Ιδρύματος, χορηγήθηκε στον Θ.Π. άδεια ανατροφής τέκνου διάρκειας εννέα (9) μηνών με αποδοχές από 30.09.2019 έως 29.06.2020. Εν συνεχεία, ο Θ.Π. με την αριθμ. πρωτ. 418/14.01.2022 αίτησή του ζήτησε την εξέλιξή του στην βαθμίδα του Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών με γνωστικό αντικείμενο «Οικονομική Ανάλυση και Ποσοτικές Μέθοδοι».

Με αφορμή τα παραπάνω και κατόπιν προβληματισμού που προέκυψε στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών (όπως αυτός διατυπώνεται στο αριθμ. πρωτ. 419/17.01.2022 έγγραφο της Προέδρου του εν λόγω Τμήματος) διατυπώθηκε το ερώτημα ως προς τη δυνατότητα συνυπολογισμού στην τριετή προϋπηρεσία που απαιτείται για την εξέλιξη του ως άνω μέλους Δ.Ε.Π. στην επόμενη καθηγητική βαθμίδα της άδειας εννέα (9) μηνών με αποδοχές για ανατροφή τέκνου, ενόψει και των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 1γ' του ν.4405/2016 (Α' 129/13.07.2016) με τις οποίες αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1γ' εδ. α' του ν. 4009/2011 (Α' 195/06.09.2011).

II.- Νομοθετικό πλαίσιο

Το νομοθετικό πλαίσιο έχει ως εξής:

1.- Κρίσιμες διατάξεις του Συντάγματος :

Άρθρο 16 παρ. 1, 2, 5 και 6 : «1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες· η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους.... 2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης

και τη διάπλάσή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες..... 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους....6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτούργημα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων.7...8..9....».

Άρθρο 21 παρ. 1 : «1. Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους....5. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελεί υποχρέωση του Κράτους....».

2.- Ο ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Α΄ 26/09.02.2007) :

Άρθρο 2 παρ.1 και 2 «Έκταση εφαρμογής» : «1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.2.Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις....υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις....».

Άρθρο 53 παρ. 2 και 3¹ : «Διευκολύνσεις υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις»: «1..... 2. Ο χρόνος εργασίας του υπάλληλου που είναι γονέας

¹ Όπως η παρ.2 συμπληρώθηκε με την παρ.1 του άρθρου 6 του ν.4210/2013 (Α΄ 254/21.11.2013) και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 53 παρ.4α του ν.4674/2020 (Α΄ 53/11.03.2020). Το άρθρο 53 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, ΦΕΚ 26 Α΄) αποτελεί μεν επανάληψη του αντίστοιχου άρθρου με τον ίδιο αριθμό (53) του προηγούμενου Υπαλληλικού Κώδικα, στο β΄ εδάφιο της παρ. 2 του οποίου, όμως, οριζόταν ότι: «Η μητέρα υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού....», και τροποποιήθηκε ως εξής: «Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού...». Επίσης, προστέθηκε νέα παρ. 3 στο άρθρο 53 (η οποία τροποποιήθηκε αρχικά με τη παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.4210/2013 (ΦΕΚ Α΄ 254/21.11.2013 και το άρθρο 53 παρ.5α του ν.4674/2020, ΦΕΚ Α΄ 53/11.03.2020 και στη συνέχεια με το άρθρο 56 παρ.3 του ν.4830/2021,ΦΕΚ Α΄169/18.09.2021), στην οποία καθορίζονται οι προϋποθέσεις και ο τρόπος χορήγησης της παραπάνω εννεάμηνης άδειας με αποδοχές για ανατροφή παιδιού μεταξύ των δύο συζύγων, και αναριθμήθηκαν οι επόμενες παράγραφοι. Με τις τροποποιήσεις αυτές του νέου

μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών, και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Υπάλληλος που είναι γονέας δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο. Υπάλληλος που υιοθετεί ή αναδέχεται τέκνο ηλικίας έως τεσσάρων (4) ετών, δικαιούται, κατ' εξαίρεση, τη χορήγηση του συνόλου της άδειας των εννέα (9) μηνών που προβλέπεται στην παρούσα, εφόσον, μετά από την άδεια της παραγράφου 9 και μέχρι το τέκνο να συμπληρώσει την ηλικία των τεσσάρων (4) ετών, αιτηθεί να του χορηγηθεί η συνεχόμενη άδεια έναντι της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου. Εάν μέχρι τη συμπλήρωση των τεσσάρων (4) ετών απομένει διάστημα μικρότερο των εννέα (9) μηνών, χορηγείται άδεια για το διάστημα που υπολείπεται...3. Με την επιφύλαξη της πρόβλεψης περί αυτοτελούς άσκησης των διευκολύνσεων του παρόντος, αν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, με κοινή τους δήλωση, που κατατίθεται στις υπηρεσίες τους, καθορίζεται ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση των διευκολύνσεων του παρόντος, εκτός αν με τη δήλωση αυτή καθορίσουν χρονικά διαστήματα που ο καθένας θα κάνει χρήση, μέσα στα οριζόμενα κατά περίπτωση ηλικιακά όρια του τέκνου. Αν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, εφόσον δικαιούται όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων, ο σύζυγος ή η σύζυγος υπάλληλος δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ. 2 κατά το μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται των διευκολύνσεων της παρ. 2.....».

3.- Ο ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (Α' 195/06.09.2011):

Άρθρο 16 παρ. 1 «Καθηγητές» : «1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές

Υπαλληλικού Κώδικα, στα πλαίσια της εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας προς σχετικές κοινοτικές οδηγίες (96/34/ΕΚ του Συμβουλίου της 3.6.1996 και 97/75/ΕΚ του Συμβουλίου της 15.12.1997) και την απορρέουσα από τις οδηγίες αυτές «αρχή της εναρμόνισης (συμφιλίωσης) της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή», ως φυσικό συμπλήρωμα της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών, προβλέπεται πλέον νομοθετικά η χορήγηση της εννεάμηνης άδειας με αποδοχές για ανατροφή παιδιού και στους δύο συζύγους.

πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), αναπληρωτές Καθηγητές και επίκουρους Καθηγητές. Ως Διδακτικό έργο νοείται αυτό που ορίζεται στο άρθρο 31, ενώ το ερευνητικό έργο περιλαμβάνει ιδίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών διατριβών και συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια.....».

Άρθρο 19 παρ. 1γ' εδ. α' ²«Διαδικασία εκλογής, εξέλιξης και μονιμοποίησης καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων»: «1.... γ) Οι Καθηγητές και οι υπηρετούντες Λέκτορες δύνανται να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξης του Πρύτανη για το διορισμό τους στη βαθμίδα που υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησής τους. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τη μονιμοποίηση των επί θητεία υπηρετούντων Λεκτόρων και Επίκουρων Καθηγητών. Οι μόνιμοι Λέκτορες και οι μόνιμοι Επίκουροι Καθηγητές μπορούν να υποβάλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα οποτεδήποτε μετά τη δημοσίευση της πράξης μονιμοποίησής τους, διατηρώντας τη μονιμότητά τους, και υπό την προϋπόθεση της συμπλήρωσης τριετούς υπηρεσίας στη βαθμίδα στην οποία υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησης.....».

Άρθρο 27 «Επιστημονικές και λοιπές άδειες»: «1. Οι Καθηγητές του ιδρύματος έχουν δικαίωμα επιστημονικής άδειας με πλήρεις αποδοχές ενός έτους για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας. Η επιστημονική άδεια χορηγείται με πράξη του πρύτανη, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, στην οποία αναφέρεται ο τρόπος κάλυψης των εκπαιδευτικών αναγκών των προγραμμάτων σπουδών στα οποία συμμετέχει ο διδάσκων και αιτών την επιστημονική άδεια..... 2....3. 5. Επιτρέπεται, ύστερα από εισήγηση του Κοσμήτορα, απόφαση της κοσμητείας και σχετική πράξη που εκδίδεται από τον Πρύτανη, μετά από έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας, η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές σε καθηγητές του ιδρύματος, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία της σχολής. Κατά το διάστημα της άδειας άνευ αποδοχών το σύνολο των

² Όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο τέταρτο παρ. 1 του ν. 4405/2016 (Α'129/2016) και εν συνεχεία το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης γ' αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 16 παρ.1 του ν. 4559/2018 (Α'142/03.08.2018) και το τρίτο εδάφιο συμπληρώθηκε με την παρ.3 του άρθρου 70 του ν. 4610/2019 (Α'70/07.05.2019).

συνταξιοδοτικών, ασφαλιστικών και λοιπών εισφορών για τον καθηγητή καταβάλλονται από τον ίδιο.... 7. Στους Καθηγητές μπορεί να χορηγείται, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, άδεια για την κατοχύρωση διπλώματος ευρεσιτεχνίας με πλήρεις αποδοχές, με τη διαδικασία του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1. ».

4.- Ο ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 114/04.08.2017) :

Άρθρο 15 παρ. 15 περ. θ΄ «Πρύτανης - Αντιπρυτάνεις» : «...15. Ο Πρύτανης έχει τις εξής αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του Οργανισμού, του Εσωτερικού Κανονισμού, καθώς και των λοιπών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας: α) θ) εκδίδει τις πράξεις διορισμού, υπηρεσιακών μεταβολών και αδειών του προσωπικού του Ιδρύματος, καθώς και τις διαπιστωτικές πράξεις άγονης εκλογής ή αρνητικής κρίσης,....».

Άρθρο 84 παρ. 15. «Τελικές και μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίων Α΄ έως Ε΄»: «1.....15. Όπου στις διατάξεις του ν. 4009/2011 τίθεται ως προϋπόθεση εφαρμογής τους η έκδοση του οικείου Οργανισμού και αφορά σε θέματα που, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ρυθμίζονται με τον Εσωτερικό Κανονισμό, προϋπόθεση για την εφαρμογή της διάταξης είναι πλέον η έκδοση του οικείου Εσωτερικού Κανονισμού....».

5.- Ο Εσωτερικός Κανονισμός του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (απόφαση 4132/09.07.2021, Β΄3457/29.07.2021) :

Άρθρο 82 παρ. 2ζ΄ και 3 «Άδειες μελών Δ.Ε.Π.» : «1. ...2. Ειδικότερα, στα μέλη Δ.Ε.Π. χορηγούνται οι κάτωθι άδειες: α.... ζ. Οι προβλεπόμενες κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα αναρρωτικές άδειες, άδειες τοκετού, λοχείας και ανατροφής τέκνου, οι οποίες χορηγούνται από τον Πρύτανη... η..... 3. Όλες οι παραπάνω άδειες χορηγούνται υπό την προϋπόθεση ότι, κατά την κρίση των αρμοδίων για τη χορήγηση οργάνων, καλύπτονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες, δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία του οικείου Τμήματος και Σχολής και πληρούνται οι οικονομικές προϋποθέσεις που καθορίζει με απόφασή της η Σύγκλητος του Ιδρύματος...».

III. Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων: Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και

όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

6.α.- Με το άρθρο 21 παρ. 1 προβλέπεται θεσμική προστασία από το Κράτος του γάμου και της οικογένειας, ιδίως όταν υπάρχουν και τέκνα, ως χώρος ανατροφής αυτών (τέκνων). Επίσης, προστατεύεται αυτοτελώς η μητρότητα και η παιδική ηλικία, πέρα από την οικογένεια και το γάμο, με απώτερο στόχο την αντιμετώπιση του οξυμμένου δημογραφικού προβλήματος της χώρας. Το συγκεκριμένο άρθρο του Συντάγματος έχει κατά κανόνα ένα κατευθυντήριο χαρακτήρα, όπως άλλωστε και τα άλλα άρθρα που αναγνωρίζουν τα κοινωνικά δικαιώματα (άρθ. 16, 22). Στο πλαίσιο αυτό, απευθύνεται προς το νομοθέτη υπόδειξη, όπως λάβει, μεταξύ άλλων και υπέρ της οικογένειας και της μητρότητας, ειδική μέριμνα, καταλείπεται, όμως, σ' αυτόν ευρύτατο πλαίσιο, εντός του οποίου, κατά την απόλυτη εκτίμησή του, θα προσδιοριστούν το είδος και η έκταση της μέριμνας του αυτής (πρβλ. ΣτΕ 481/1977, 2699/1977, 1426/1979, 2249/1979.).

6.β.- Ο νομοθέτης, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που του επιβάλλει το άρθρο 21 παρ. 1 και 5 του Συντάγματος, έχει θεσπίσει με τον ισχύοντα υπαλληλικό κώδικα (Ν. 3528/2007) όχι μόνον άδειες μητρότητας (κύησης και λοχείας – άρθρο 52 Υ.Κ.), αλλά και άδειες διευκόλυνσης των γονέων υπαλλήλων για την ανατροφή των τέκνων τους (άρθρο 53 Υ.Κ.), οι οποίες συμβάλλουν στην ομαλή ανάπτυξη και εξέλιξη αυτών (τέκνων). Συγκεκριμένα, με το άρθρο 53 παρ. 2 του Υ.Κ. αναγνωρίζεται αυτοτελές δικαίωμα χορήγησης της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής τέκνου εννέα μηνών με αποδοχές και στον πατέρα υπάλληλο, εφόσον δεν κάνει χρήση η μητέρα υπάλληλος.

7.α.- Με τις συνταγματικές διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1, 2, 5 και 6 κατοχυρώνεται η ελεύθερη ανάπτυξη της επιστήμης, ως θεμελιώδης σκοπός του Κράτους, και καθορίζονται οι βασικές προϋποθέσεις και οι αρχές που πρέπει να διέπουν την παροχή της ανώτατης εκπαίδευσης. Κατά την έννοια των συνταγματικών αυτών διατάξεων, η ανώτατη εκπαίδευση, σκοπός της οποίας είναι η προαγωγή και μετάδοση της επιστημονικής γνώσης με την

έρευνα και τη διδασκαλία, παρέχεται από αυτοτελή ιδρύματα, που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Α.Ε.Ι.), σύμφωνα αφενός με την αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας και αφετέρου την αρχή της πλήρους αυτοδιοίκησης των ιδρυμάτων αυτών. Για την πραγματοποίηση της επιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας μέσα στο πλαίσιο των ως άνω αρχών, ο συνταγματικός νομοθέτης προέβλεψε την ύπαρξη διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού. Το κύριο διδακτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι. (μέλη Δ.Ε.Π.), ως εκ της φύσης του επιτελούμενου από αυτό έργου, πρέπει να απαρτίζεται από καταξιωμένους επιστήμονες, με αυξημένα προσόντα και κύρος που επιτελούν το διδακτικό και ερευνητικό τους έργο με προσήλωση, έχοντας ως απώτερο γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού της παροχής ανώτατης εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου έχουν ευθέως από το Σύνταγμα την ιδιότητα του δημόσιου λειτουργού και τελούν υπό ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς εγγυώμενο την προσωπική και λειτουργική τους ανεξαρτησία (βλ. αντί πολλών Ολ.ΣΤΕ 41/2013 σκ.9 και ΣΤΕ 1291/2003 σκ. 5 και 6).

7.β.- Υπό το ως άνω πρίσμα, ο κοινός νομοθέτης προέβλεψε στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 16 του ν.4009/2011 ότι το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από καθηγητές τριών βαθμίδων. Τα έργα και καθήκοντα των μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. διακρίνονται σε διδακτικά, ερευνητικά – επιστημονικά και διοικητικά. Τα διδακτικά έργα περιλαμβάνουν κυρίως τη διδασκαλία προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων, την οργάνωση και λειτουργία εργαστηρίων και κλινικών, τη συμμετοχή σε φροντιστηριακά μαθήματα και σεμινάρια, τη συγγραφή διδακτικών βοηθημάτων, τη συνεργασία με φοιτητές, τη διεξαγωγή εξετάσεων και την αξιολόγηση των φοιτητών. Τα ερευνητικά – επιστημονικά έργα περιλαμβάνουν κυρίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών διατριβών καθώς και τη συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια. Τέλος, τα διοικητικά έργα περιλαμβάνουν τη συμμετοχή τους στα όργανα διοίκησης των Α.Ε.Ι. (Γ.Σ. Τομέα, Γ.Σ. Τμήματος, Δ.Σ. Τμήματος, Γ.Σ. Σχολής, Κοσμητεία, Σύγκλητος), συμμετοχή σε επιτροπές και συμβούλια των Α.Ε.Ι., κατοχή θέσης Διευθυντή Τομέα, Προέδρου Τμήματος, Κοσμήτορα Σχολής, Αντιπρύτανη, Πρύτανη, καθώς και συμμετοχή σε εκλεκτορικά σώματα και

εισηγητικές επιτροπές (σχετικά τα άρθρα 12, 16, 20, 25, 31, 53 κλπ. του ν. 4485/2017).

7.γ.- Περαιτέρω, στο άρθρο 27 του ν. 4009/2011 προβλέπεται η επιστημονική άδεια των μελών Δ.Ε.Π., η άδεια χωρίς αποδοχές και η άδεια για την κατοχύρωση διπλώματος ευρεσιτεχνίας με πλήρεις αποδοχές. Για άλλες άδειες εφαρμόζεται ο Υπαλληλικός Κώδικας (ν. 3528/2007), ο οποίος στο άρθρο 2 παρ. 2 ορίζει ότι υπάλληλοι ή λειτουργοί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, επομένως και μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., υπάγονται στις διατάξεις του για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις. Οι άδειες αυτές, κατά τα άρθρα 48 επ. του Υπαλληλικού Κώδικα, είναι κανονικές, ειδικής απουσίας (γάμου, θανάτου συγγενούς, άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, συμμετοχής σε δίκη, άδεια πατέρα λόγω γέννησης τέκνου κλπ.), μητρότητας, άδεια εννέα (9) μηνών με αποδοχές για την ανατροφή των τέκνων τους.

7.δ.- Επιπλέον, όπως ρητά προβλέπεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, επιτρέπεται η κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Υ.Κ. χορήγηση της εννεάμηνης άδειας ανατροφής με σχετική πράξη του Πρύτανη του Ιδρύματος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρεμποδίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του οικείου Τμήματος και Σχολής κατά το διάστημα της άδειας και, συνεπώς, για τη χορήγησή της, γίνεται στάθμιση των αναγκών του γονέα Καθηγητή με τις εκπαιδευτικές και τις ανάγκες γενικά (διδακτικές - εκπαιδευτικές, ερευνητικές - επιστημονικές και διοικητικές³) της Σχολής, οι οποίες πρέπει να καλυφθούν κατά το χρονικό διάστημα της απουσίας του μέλους Δ.Ε.Π. από το λοιπό διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό ή από έκτακτο προσωπικό το οποίο προσληφθεί για το σκοπό αυτό.

7.ε.- Τέλος, ο νομοθέτης με τις διατάξεις του άρθρου 19 παρ.1γ' του ν. 4009/2011 όρισε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα παραμονής (τριετία) στην κατεχόμενη βαθμίδα μέλους Δ.Ε.Π. με αφετηρία τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της πράξης του Πρύτανη για το διορισμό τους

³ Για την ταυτότητα του νομικού λόγου σταθμίζεται και η δυνατότητα κάλυψης των διοικητικών και λοιπών υπηρεσιακών αναγκών του Τμήματος και του Ιδρύματος, ενόψει και της, κατά τα παραπάνω εκτιθέμενα, υποχρέωσης των μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. να παρέχουν διοικητικό έργο στο ίδρυμα που υπηρετούν.

στη βαθμίδα που υπηρετούν κατά τον χρόνο της αίτησης εξέλιξής τους, προκειμένου να θεμελιωθεί το δικαίωμά του για εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα, αποβλέποντας, καταρχήν, εκτός αντίθετης νομοθετικής πρόβλεψης⁴, στην πραγματική άσκηση των διδακτικών, ερευνητικών και λοιπών καθηκόντων αυτού στο Ίδρυμα που υπηρετεί, καθ' όλο το απαιτούμενο για την εξέλιξη, χρονικό διάστημα παραμονής στην κατεχόμενη βαθμίδα (πρβλ. ΣΤΕ 795/2021, ΓνΝΣΚ 600/2012, 626/2012 και 256/2006). Τούτο δε, προκειμένου να καταστεί δυνατό να εκτιμηθεί αν είναι πραγματικά κατάλληλοι για να εξελιχθούν στην ανώτερη καθηγητική βαθμίδα, με βάση τα κριτήρια που θέτει ο νόμος, ήτοι το διδακτικό, ερευνητικό και διοικητικό έργο που έχουν παραγάγει κατά το απαιτούμενο χρονικό διάστημα παραμονής στην προηγούμενη καθηγητική βαθμίδα. Επομένως, ο νομοθέτης έκρινε ότι το διάστημα των τριών ετών πραγματικής εκτέλεσης των ως άνω καθηκόντων αποτελεί επαρκές χρονικό διάστημα, προκειμένου το μέλος Δ.Ε.Π. να αναπτύξει διδακτική, ερευνητική και διοικητική δραστηριότητα, από την οποία θα κριθεί η καταλληλότητά του να εξελιχθεί στην επόμενη καθηγητική βαθμίδα και να ανταπεξέλθει στις ενδεχομένως διαφοροποιημένες ακαδημαϊκές και λοιπές ανάγκες αυτής.

8.- Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, στην περίπτωση, της κατ' άρθρο 53 παρ.2 του Υ.Κ. χορήγησης εννεάμηνης άδειας ανατροφής, είναι προφανές ότι το μέλος Δ.Ε.Π., κατά το χρόνο της άδειας, απέχει πλήρως από την άσκηση των εν γένει ακαδημαϊκών (διδακτικών – ερευνητικών) ή διοικητικών καθηκόντων του, και συνεπώς το χρονικό διάστημα αυτής δεν μπορεί να συνυπολογιστεί για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου για την εξέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα χρόνου παραμονής του στην κατεχόμενη βαθμίδα, ήτοι στην τριετία από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της πράξης του Πρύτανη για διορισμό του στην βαθμίδα που υπηρετεί και μέχρι την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος εξέλιξης. Αντίθετη άποψη δεν βρίσκει νομικό έρεισμα στη συνταγματική προστασία που απολαμβάνουν τα

⁴ Όπου θέλησε ο νομοθέτης να υπολογίζεται ο χρόνος της απουσίας του μέλους Δ.Ε.Π. από το Ίδρυμα στο οποίο υπηρετεί, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και, συνεπώς, και για την εξέλιξη του σε ανώτερη βαθμίδα, το όρισε ρητά, όπως με την παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4009/2011, την παρ. 20 του άρθρου 3 του ν. 3027/2002, όπως ίσχυε πριν την κατάργησή της με το άρθρο 81 παρ.16 του ν. 4009/2011 με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80 του αυτού νόμου και το άρθρο 5 του ν. 2530/1997, όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του με το άρθρο 81 παρ. 16 του ν. 4009/2011, με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80 του αυτού νόμου.

μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ενόψει της αποστολής τους ως ακαδημαϊκών διδασκάλων και ερευνητών, ούτε δικαιολογείται ενόψει και των ιδιαίτερων συνθηκών υπό τις οποίες τελούν τα διδακτικά και ερευνητικά τους καθήκοντα. Τέλος, ο μη συνυπολογισμός του χρόνου αυτού στον απαιτούμενο για την εξέλιξη των μελών Δ.Ε.Π. στην ανώτερη βαθμίδα χρόνου παραμονής στην κατεχόμενη βαθμίδα δεν αντίκειται στις αρχές της προστασίας της μητρότητας και της οικογένειας⁵, αφού η σχετική πρόνοια έχει εξαντληθεί με τη χορήγηση της σχετικής άδειας στο μέλος Δ.Ε.Π. με πλήρεις, μάλιστα, αποδοχές, έτσι ώστε να απασχοληθεί απρόσκοπτα ως γονέας με την ανατροφή του τέκνου του.

9.- Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το χρονικό διάστημα των εννέα (9) μηνών της άδειας ανατροφής με αποδοχές που χορηγείται σε μέλος Δ.Ε.Π. για την ανατροφή τέκνου του δεν συνυπολογίζεται στην τριετή προϋπηρεσία που απαιτείται για την εξέλιξή του ως μέλους Δ.Ε.Π. στην επόμενη βαθμίδα.

IV. Απαντήσεις επί των ερωτημάτων

10.- Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα), γνωμοδοτεί ότι :

Το χρονικό διάστημα των εννέα (9) μηνών της άδειας ανατροφής με αποδοχές που χορηγήθηκε στον Θ.Π., Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, για την ανατροφή τέκνου του δεν συνυπολογίζεται στην τριετή προϋπηρεσία που απαιτείται για την εξέλιξή του ως μέλους Δ.Ε.Π. στην επόμενη βαθμίδα, όπως η τριετία υπολογίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της πράξης του Πρύτανη για

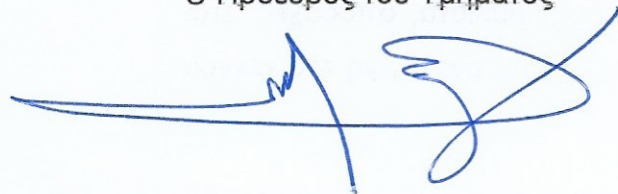
⁵ Σημειωτέον ότι, σύμφωνα με τις Διοικ.Εφ.Θεσ. 1546/2009 και Διοικ.Εφ.Αθ. 1006/2012 δεν παραβιάζονται οι αρχές αυτές στην περίπτωση της απαγόρευσης απομάκρυνσης των νεοδιορισζόμενων δημοσίων υπαλλήλων από τη θέση τους, κατά το διάστημα που διανύουν υποχρεωτικώς διετή δοκιμαστική περίοδο, ακόμη και εάν υφίσταται δικαίωμα λήψης εντός της περιόδου αυτής άδειας ανατροφής τέκνων και σύμφωνα με την 263/2011 ΕΣ (ΠΡΑΞΗ-Τμ. Ι)] δεν δικαιολογείται η καταβολή του οικονομικού κινήτρου (άρθρ. 63 παρ. 6 του ν. 3518/2006) κατά τη διάρκεια της άδειας εννέα (9) μηνών με αποδοχές για ανατροφή τέκνου, διότι, η ανωτέρω άδεια, η οποία, ως εκ της διάρκειάς της, συνεπάγεται την αποξένωση του υπαλλήλου από τα υπηρεσιακά του καθήκοντα, είναι ασύμβατη με την καταβολή του οικονομικού κινήτρου, αφού αυτό, ενόψει του σκοπού και των προϋποθέσεων υπό τις οποίες χορηγείται, συναρτάται με τη φυσική παρουσία και απόδοση του υπαλλήλου.

διορισμό του στην βαθμίδα που υπηρετεί μέχρι την ημερομηνία της αίτησής του για εξέλιξη σε ανώτερη βαθμίδα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 8 Μαρτίου 2022

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Σπυρίδων Α. Παπαγιαννόπουλος

Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Αθανασία Μητρου – Κρυστάλλη

Πάρεδρος ΝΣΚ